

Szépkorúak: ezüsthajú nemzedék

Egyre többen lesznek. Ma hazánkban hárommillióra tehető a nyugdíjasok (és járadékosok) száma, vagyis akik a társadalom „kegyére” szorulnak. „Eltartottak” – bár ők nem szeretik az ehhez hasonlatos kifejezést, hiszen egy életen át, harminc-negyven szolgálati esztendővel, havonta fizetett járulékkal váltották meg a jövőjüket. Vagyis a jelent, amelyben élnek. A befektetett pénzüket ugyanis az aktuális kormányzat mindig „kölsön vette”, adósságot, lakótelepeket, gyárakat fizetett belőle. Azokat már „privatizálták”, de a kölcsönadókról többnyire megfeledeztek.

Országos séta a Margit-szigeten, a Láng Művelődési Központ nyugdíjasairól nyilatkozik Tóth Pálné

A biztosítási alapokon nyugvó összegeknek nyoma veszett. A pénz eltűnt, mint sok más ebben az országban, a rendszerváltás után. Most a társadalom egyharmadát kitevő időskorúak teljességgel kiszolgáltatottak annak az aktív rétegnek, amely után a munkaadónak kellene (!) befizetnie a nyugdíjalapba a levont járulékokat. Ez többnyire csak hézagosan történik meg, így az állami költségvetés közel negyven százalékkal fizeti, toldja meg a havi nyugdíjak összegét. Több százmilliárdra rúg ez évente!

Így áll elő az a helyzet maholnap, hogy több lesz a nyugdíjas, mint az aktív dolgozó, hiszen amíg néhány éve még három-négy aktív emberre jutott egy nyugdíjas, addig ez a szám mára egy az egyhez alakul. S akkor még hol van a „minimálbérre” bejelentettek, és a vállalkozók, cégtulajdonosok milliányi serege?!

Gerjed a nemzedéki ellentét! „A fiatal karriert szeretne, a középkorú alkotni, az idős ember megélni akar” – mondta egyszer Szász Endre, az Állami Biztosító igazgatója, amikor szóvá tették neki, miért segíti állással, foglalkoztatással a nyugdíjasokat. Aki egyszer már felhagyott a tényleges munkavállalással, s nem potenciális részvevője a társadalmi munkálkodásnak – látszólag – legfeljebb könyörületre szorul... Legnagyobb példányú reklámújságunkban tették

szóvá a levelezők: nem boldogulhatnak a fiatalok, mert a nyugdíjasok elveszik előlük a helyet. Nem jutnak tőlük térhez, mert őket foglalkoztatják. Üzleti pénztárosként a szombat-vasárnapi munka az övék, mérnökmunka takarítást vállal, orvosként a nem borraivalós helyre kerül...

Irigyek rájuk a fiatalabbak, mert nekik a nyugdíjuk révén már van biztos jövedelmük, s más kedvezményeket is élveznek. Így fordulhat elő például Győrött, hogy az autóbussz-megállóban, hogy az idősebbek felférjenek az utazók közé, ellenőröknek kell biztosítaniuk a helyet. A Buda környéki autóbusszon pedig – a déli járatokon – a harminc ülőhelyen „fáradt” fiatalok terpeszkednek, míg a szépkorúakat rángatja-zötyögteti a kocsni a hegynek menet, mivel ők állva kénytelenek utazni.

Általános vélemény: *nem toleráns a dolgozó társadalom az idősekkel.* Barabás Tiborné, az országos időügyi tanács tagja a minap éles hangon ítélte el a jelenséget, amikor a kormány képviselőivel alkudoztak. Történetesen a közlekedési kedvezményekről, a gázár-támogatásokról, s egyebekről. Egyik jeles publicistánk nem átalotta azt javasolni: szüntessék meg az idősek „ingyen” utazását.

Ez verte ki a biztosítékot. Az országos időügyi tanácsban – és azóta más fórumokon is – Jankovits György, a Nyugdíjasok Országos Szövetségének elnöke arról szólt, hogy nem nemzeti ajándékként kapják az „ingyen utazást” a nyugdíjasok. Igaz, a költségvetés milliárdokkal kompenzálja ezt a közlekedési vállalatoknál, de az ezüsthajú nemzedék ma még sokszorosan megtéríti azt. Ha nem is mindig a foglalkoztatásban, de az unokák nevelésében, a közügyek intézésében, a városfejlesztésben való részvételében, a lakóhely biztonságának őrzésében s olyan területeken, amelyeket „mérni” nem lehet.

Igaz, a GDP több mint tíz százalékát fordítják ma a nyugdíjak összegére, s az arány nem sokkal rosszabb, mint a nyugati országoknál. A fejlődésbeli különbségek miatt viszont a magyar nyugdíj vásárló értéke ma talán az uniós átlagnak a fele, vagy legalábbis nem sokkal jobb ennél. Vannak csekély számban 150 ezer, sőt, 400 ezer forintos nyugdíjak is, de a nagy többség, szinte kétfélmilliónyi ember, a szegénység küszöbön él!

Törvényt az időseknek!

Ezt Nyíri Béla, a Szabolcs megyei idősek képviselője javasolja a Nyugdíjasok Országos Szövetsége valamennyi fórumán. Azért szorgalmazza az időügyi magas jogszabályi rendezését, hogy az öregek ne legyenek kiszolgáltatottak, biztosítsák törvényileg a szépkorúak jogait, a juttatásokat, a kedvezményeket

s minden más, őket érintő kérdést. Azt akarja: legyen szankcionálható a megkülönböztetés, érvényesüljön mindenütt az esélyegyenlőség.

Mivel érdesül a világ, szigorúbb lesz a hétköznapi élet, a szövetségben is jobban előtérbe kerül az érdekvédelem. Bár Jankovits György arra int: szelíd türelemmel viseltesünk az aktív társadalom iránt, mert az együttélés – főleg a konfliktusmentes – valamennyiünk érdeke, hiszen végül is a még munkálkodó, a dolgozó tömegek biztosítják mindannyiunk számára a nyugodt megélhetést.

Rétegződik a nyugdíjasok tábora, erről már szólunk. Nem egyforma feltételek közt él, aki megtakarított pénzét befektetési alapokra bízta (nem kevés esetben pórus jár!), vagy éppen annak kamataiból él. Közbeszéd tárgya az olyan házigazda, aki nyomorog, miközben az ingatlan több tízmilliót ér. Ugyanakkor sokan vannak a rászorultak.

Pátyon tartott kihelyezett ülésén az ő helyzetüket is áttekintette a Nyugdíjasok Pest megyei Szövetsége. A résztvevő klubvezetők *Thaler Ferenc* ügyintéző jóvoltából felkeresték az idősek épülő *Levendula* nevű házát. Örömmel nyugtázták, hogy egy év múlva százötven időskorú ember nyerhet itt elhelyezést – megfelelő díjazás ellenében. A belépő persze magas, csak megfelelő lakással, ingatlannal rendelkezőkön segíthet az idősek otthona, s az idei évtől még az állami támogatás is megszűnt. Tért hódítanak az „önerős” elképzelések, miközben a gazdasági helyzet romlásával a hajléktalanok száma is gyarapszik. A magántőke mind jobban benyomakszik az időskorúak ellátásába, azokéba, akik meg tudják a szolgáltatásokat fizetni. S akik nem? Az állam mindinkább kivonul a szociális juttatások szférájából.

Éppen ezért eljött az ideje, hogy egyre hangosabban szóljanak azok, akik hivatottak az időseket, a szépkorúakat, a deres hajú nemzedéket képviselni. Az interneten elérhető színes magazin, az *Ezüstfutár*, felvállalja, hogy hírt ad valamennyi érdekképviselőti szervezet munkájáról. Tudósít a nyugdíjas szövetségek életéről, kezdeményezéseiről, közvetít a hárommilliónyi nyugdíjas és az aktív dolgozók között.

A magány ellenében

Sokféleképpen szerveződik a nyugdíjas mozgalom. Van szövetségük a szakszervezetieknek (MSZOSZ), *Czerván Mártonné*, illetve a mezőgazdasági nyugdíjasoknak, *dr. Pongrácz Aladár* vezetésével. Területileg szerveződik (követve a közigazgatást) a Nyugdíjasok Országos Szövetsége, illetőleg az Életet az Éveknek mozgalom. Országos elnöke *Orsós Éva*. Létezik a Nyugdíjasok Érdekvédelmi Képviselőlete is, élén *Mihalovits Ervinnel*. Még a pártok is – mint az MSZP, vagy a Fidesz – rendelkeznek nyugdíjas tagozatokkal, amelyek természetesen politikai színezettel bírnak.

Szó nincs tehát arról, hogy nem lenne hol panaszkodni, kritizálni és javasolni, világgá kiáltani a bánatot. Csak éppen mit ér a harag hatalom nélkül? –

Isaszeg és Kaba együtteseinek monori felvonulása

Tamássy Erzsébet felvételei

ahogyan a mondás tartja. Az idősügyi tanács a kormány tanácsadó szerve, ülésein időnként részt vesz maga a miniszterelnök is. A juttatásoknak azonban gátat szab a gazdasági szükségesség, a lehetőségek szűkössége.

A nyugdíjas klubokban – ahogyan Jankovits György mondja: a végeken – igazi élet zajlik. Heti rendszerességgel jönnek itt össze az idősebbek, nevezik bár Életet az Éveknek, Nyugdíjasok Szövetségének, a lényeg egy: keresik a társaságot. *Tarlós Mária*, a solymári klub vezetője viszont arról panaszkodik, hogy a nők vannak többségben. A férfiak kerülnek a klubot, a hetven-nyolcvan asszony között alig találni tíz férfit, s ez nem csupán az eltérő átlagéletkorral magyarázható, vagyis nem azzal, hogy több a nő, mint a férfi.

Többet akarnak tudni a körülöttük zajló életről, a társak hiányoznak, amely kitölti baráti szóval a mindennapjaikat. A településeken többnyire mindenütt megtalálható a klubok rendszere, a Nyugdíjasok Országos Szövetségében például 1200 klub, egyesület van jelen. Mint a Pest megyei Szövetség is, más szervezethez tartozókat is befogad a sorába. Ahogyan *dr. Dudás Jenő* elnök magyarázza: „nekünk nem számít ki, hová tartozik szervezetileg, mindenkit szívesen látunk magunk között is. Havi értekezleteinken rendszeresen hírt adunk a kedvezmények, juttatások változásairól, az üdülési csekkek felhasználásáról, mi több: az egyes országos akciókban való részvételi lehetőségekről”.

Szeptemberben Szolnokra várják a versmondókat. A dalosokat és nótakedvelőket augusztusra Győrbe, a színjátszókat Egerbe. Sporttalálkozó lesz Fonyódon, Ózdon. A felkészülés a klubokban történik.

Munka mellett pihenés, szórakozás – akinek fizikai állapota engedi – tudást, erőt, emberséget bizonyító események. Tömegek vesznek részt ezekben az akciókban. Igaza van Jankovits Györgynek, amikor arról szól, hogy „új nyugdíjas modell van kialakulóban. A kép az időskorról már nem a mankós, járókeretes öregembert ábrázolja. A szépkorú nemzedék adni akar a társadalomnak, részt venni az értékteremtő munkában, a közművelődésben, az életben, ahogy eddig is tette.”

Ez nem kevés: viszonzásul szolgál a törődésért.

Gede Márton